

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Markéta Říhová

Dozor nad územní samosprávou

Bakalářská práce

Olomouc 2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Dozor nad územní samosprávou vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 26.3.2014

Markéta Říhová

Na tomto místě bych ráda poděkovala JUDr. Dalimile Gadasové, Dr. za odborné vedení při psaní bakalářské práce a také za její rady, a odborné diskuze při vypracování této bakalářské práce.

Úvod	5
1 Dozor – vymezení pojmu, prameny, charakteristika	7
1.1 Správní dozor.....	10
2 Dozor a obec.....	12
2.1 Dozor nad samostatnou působností obcí	12
2.1.1 Dozor nad normotvorbou obce v samostatné působnosti.....	14
2.1.2 Dozor nad jinými akty obce vydanými v samostatné působnosti obce.....	16
2.2 Dozor nad přenesenou působností obcí.....	19
2.2.1 Dozor nad normotvorbou obce v přenesené působnosti obce	20
2.2.2 Dozor nad jinými akty obce vydanými v přenesené působnosti obce.....	22
3 Dozor a kraj	24
3.1 Samostatná působnost kraje	24
3.1.1 Dozor nad normotvorbou kraje v samostatné působnosti kraje	24
3.1.2 Dozor nad jinými akty kraje vydanými v samostatné působnosti kraje.....	27
3.2 Přenesená působnost kraje.....	29
3.2.1 Dozor nad notmotvorbou kraje v přenesené působnosti kraje	30
3.2.2 Dozor nad jinými akty kraje vydanými v přenesené působnosti kraje.....	32
Závěr.....	34
Seznam použitých zdrojů	35
Abstrakt	37
Summary.....	37
Klíčová slova	38

Úvod

Téma dozoru (v obecném slova smyslu) mě zaujalo již dříve na přednáškách, proto to byl jeden z více důvodů, proč jsem si vybrala pro svoji bakalářskou práci téma Dozor nad územní samosprávou. Ve své práci chci více toto téma přiblížit, a dále jej podat zjednodušeně a stručně.

V bakalářské práci se zabývám dozorem nad obsahem právních předpisů, které jsou vydávány územními samosprávnými celky (obcemi a kraji) jak v jejich samostatné, tak i přenesené působnosti. Z tématu jsem vyřadila dozor nad obsahem usnesení, rozhodnutí, a jiných opatření orgánů městských obvodů a městských částí územně členěných statutárních měst. A dále se ve své práci nebudu zabývat dozorem nad obsahem obecně závazných vyhlášek hlavního města Prahy, jakož i nad nařízeními a usneseními, rozhodnutími a jinými opatřeními orgánů hlavního města Prahy jak v samostatné, tak i přenesené působnosti.

Tématu dozoru se věnuje, a věnovala řada autorů. Za současné autory bych označila pana Petra Průchu, Dušana Hendrycha nebo Vladimíra Sládečka. Tito autoři vesměs nahlíží na danou problematiku ze stejného úhlu pohledu. Jediné, co se u některých autorů liší, je pojetí pojmu dozoru a jeho členění.

Mezi nejvíce čerpané zdroje v práci patří Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů), Listina základních práv a svobod (usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů), a dále zákon o obcích a krajích (zákon č. 128/2000 Sb., o obecním zřízení, zákon č. 129/2000 Sb., o krajském zřízení), v nichž je stanovena procesněprávní úprava. Dále jsem se opírala o teorii správního práva, která je uvedena v publikacích Petra Průchy, Dušana Hendrycha, Vladimíra Sládečka nebo Evy Horzinkové.

V práci využívám metodu popisnou, kterou se snažím popsat znaky daného problému, popsat proces výkonu dozoru nad právními předpisy obcí a krajů, a dále nad jinými akty těchto územních samosprávných celků, a případné následky, tedy zrušení právního předpisu.

Práce je rozčleněna na 2 hlavní kapitoly, a to na dozor nad právními předpisy obcí a krajů. Tyto kapitoly jsou dále členěny z pohledu samostatné a přenesené působnosti. V rámci samostatné působnosti se zabývám obecně závaznými vyhláškami obcí a jinými opatřeními obce. V přenesené působnosti se jedná o nařízení obcí a opět jiná opatření. V rámci dozoru právních předpisů krajů je uplatněno stejné členění jako u obcí.

Cílem práce je seznámit čtenáře s fungováním dozoru nad právními předpisy obcí a krajů. Popsat jeho postup, a případné následky (zjednáání nápravy), je-li nutnost zhojit právní předpis.

1 Dozor – vymezení pojmu, prameny, charakteristika

Dozor je institutem spadajícím mezi právní záruky zákonnosti, jejichž cílem je zákonná realizace cílů a úkolů veřejné správy. Kontrolu činnosti veřejné správy můžeme rozdělit na dva okruhy. Prvním okruhem je **kontrola, která je vykonávána veřejnou správou**. Můžeme ji též nazvat jako správní kontrolu. Tuto kontrolu dále členíme na **vnitřní kontrolu**, zde můžeme zařadit služební dohled a instanční dozor. Vedle kontroly vnitřní existuje **kontrola vnější**, kam spadá správní dozor, finanční kontrola a obdobné kontrolní činnosti. Druhým okruhem kontroly činnosti veřejné správy je **kontrola, která je prováděna subjekty stojícími mimo veřejnou správu**.

Dozor spočívá v **pozorování a hodnocení adekvátního jednání subjektů**, tedy obcí a krajů. Jsou-li v rámci dozoru zjištěny nedostatky, pak směřuje i k nápravě těchto nedostatků. Výkon dozoru je výkonem působnosti v oblasti veřejné správy, a důsledkem toho mají orgány, které se podílejí na zajištění dozoru, tj. Ministerstvo vnitra, věcně příslušná ministerstva, jiné ústřední správní úřady a krajské úřady, dle § 1 správního řádu postavení správního orgánu¹. Pro výkon dozoru se použije správní řád tam, kde zvláštní zákon nestanoví jiný postup. Správní řád je plně aplikovatelný u dozoru nad samostatnou působností obcí a krajů. V případě dozoru u přenesené působnosti, zde je jeho použití vyloučeno s výjimkou § 2 až 8, tedy základních zásad činnosti správních orgánů².

Tématu dozoru se věnuje několik českých autorů. Např. D. Hendrych pojem dozor vymezuje jako *aktivitu, jejíž podstatou je pozorování určité činnosti nebo určitého stavu. Na fázi pozorování navazuje hodnocení dozorované činnosti nebo stavu. Další fází je zjednání nápravy, za předpokladu, že v průběhu hodnotící fáze byly zjištěny nedostatky*³. Profesor V. Sládeček dozorem rozumí *činnost, která spočívá v pozorování a hodnocení adekvátnosti jednání, zpravidla určité osoby, případně pak i aktivity, které směřují ke zjednání nápravy*⁴.

Z pohledu právní úpravy, základním pramenem je **Ústava České republiky**⁵. „Územní samosprávné celky (obce a kraje) mají právo na samosprávu⁶“. Do samosprávy územních samosprávných celků lze zasahovat jen způsobem stanoveným zákonem, a za

¹ § 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

² Viz § 128 odst. 6 zákona o obcích (obecním zřízení), § 85 odst. 4 zákona o krajích (krajském zřízení)

³ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. Vydání. Praha: C.H.Beck, 2012. s 341.

⁴ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 3., aktualizované a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. s. 229.

⁵ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁶ Čl. 8 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

předpokladu, že to vyžaduje ochrana zákona⁷. Dále orgány územně samosprávných celků mohou vydávat podzákoné právní předpisy (nařízení), jsou-li k tomu zákonem zmocněny⁸. Dále se z Ústavy ČR dozvídáme, že zastupitelstva jsou oprávněny vydávat obecně závazné vyhlášky v mezích své působnosti⁹. A stanoví-li tak zákon, mají orgány samosprávy oprávnění vykonávat státní správu¹⁰. Dalším nepostradatelným pramenem je **Listina základních práv a svobod**¹¹. Z Listiny vyplývá, že „*státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který stanoví zákon*“¹². Dále je v Listině stanovena zásada, že „*povinnosti mohou být uloženy pouze na základě zákona a v jeho mezích*“¹³. Ustanovení Ústavy ČR a Listiny utvářejí určité limity, ve kterých se orgány územní samosprávy při své činnosti smí pohybovat. Důležitým právním předpisem je též **Evropská charta místní samosprávy**¹⁴. Jde o rámcovou mezinárodní smlouvu, která obsahuje pravidla, na nichž má být postavena místní samospráva¹⁵. Za podmínek v ní stanovených, mohou jednotlivé státy Rady Evropy k této smlouvě přistupovat. Česká republika je Chartou vázána od roku 1999. Na druhou stranu, Česká republika není vázána všemi ustanoveními Charty¹⁶. Charta nám uvádí, že „*jakýkoli správní dozor nad místními orgány může být vykonáván pouze způsobem a v případech stanovených ústavou nebo zákonem. Jakýkoli správní dozor nad činností místních orgánů se zaměřuje zásadně na její soulad se zákonnými a ústavními principy*“¹⁷. Je zde zakotvena ochrana místní samosprávy, kterou Česká republika přijetím Charty uznává, a dále ji rozvádí ve své vnitrostátní úpravě. Dalším právním předpisem, v jehož ustanoveních je obsažen dozor, je **zákon o obcích**¹⁸. V hlavě VI. tohoto zákona je upraven postup dozorcích orgánů, tak i orgánů obce. **Zákon o krajích**¹⁹, podobně jako zákon o obecním zřízení, též upravuje postup při výkonu dozoru ze

⁷ Čl. 101 odst. 4 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁸ Čl. 79 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁹ Čl. 104 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ Čl. 105 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

¹² Čl. 2 odst. 2 usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

¹³ Čl. 4 odst. 1 usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy, ve znění sdělení č. 369/1999 Sb.

¹⁵ JANŠOVÁ, Marie. 13600. *Evropská charta místní samosprávy* [online]. epravo.cz, 16.9.2001. Dostupné na < <http://www.epravo.cz/top/clanky/evropska-charta-mistni-samospravy-13600.html>>

¹⁶ Učiněné výhrady souvisí s odlišnou právní úpravou a v některých případech s neexistencí vnitrostátní právní úpravy, která by reflektovala veškerá ustanovení Charty.

¹⁷ čl. 8 sdělení č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy, ve znění sdělení č. 369/1999 Sb.

¹⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁹ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

strany dozorčích orgánů, a orgánů kraje. Výkon dozoru je obdobný jako v zákoně o obcích, jen s tím rozdílem, že zde vychází z pohledu vyšších samosprávných územních celků. Dozor zde zakotvuje hlava VI. Dalším důležitým právním předpisem je **zákon o Ústavním soudu**²⁰, kdy Ústavní soud má pravomoc rozhodovat o zrušení právních předpisů, a to po podání návrhu ze strany Ministerstva vnitra nebo jiného ústředního správního úřadu. Dalším neopomenutelným právním předpisem je **správní řád**²¹. Při jeho aplikaci musíme rozlišovat, zda se jedná o výkon dozoru nad samostatnou působností nebo přenesenou. Správní řád je možné subsidiárně použít při výkonu dozoru nad samostatnou působností, ale oproti tomu u přenesené působnosti je jeho aplikace vyloučena²². Dále nesmíme zapomenout na **zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností**²³. S tímto zákonem souvisí **prováděcí vyhláška o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a o správních obvodů obcí s rozšířenou působností**²⁴.

Dozor nad činností obcí v určité míře prolomuje zásadu, která je vyjádřena v zákoně o obcích, kdy *obec v rámci samostatné působnosti spravuje své záležitosti samostatně*²⁵, tj. bez toho, aby kdokoli tuto činnost obce dozoroval. V jisté míře tomuto ustanovení odporuje článek Ústavy, který stanoví, že *stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem*.²⁶

Z Ústavy ČR a zákonů o územních samosprávných celcích můžeme rozpoznat základní principy výkonu dozoru nad samostatnou a přenesenou působností obcí a krajů. Za základní principy dozoru můžeme považovat zejména skutečnost, že dozor je prováděn jako výkon státní správy²⁷, existuje vždy jen jeden dozorčí orgán, v rámci výkonu dozoru nad samostatnou působností je nutno respektovat zásadu minimalizace zásahů do samosprávy.

---

²⁰ Zákon č. 182/1993 Sb., zákon o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

²¹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

²² Viz. § 128 odst. 6 zákona o obcích (obecním zřízení)

²³ Zákon č. 314/2002 Sb., o pověřených obecních úřadech a obecních úřadech obcí s rozšířenou působností

²⁴ Vyhláška Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

²⁵ § 7 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

²⁶ Čl.101 odst.4 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

²⁷ Zajištění dozoru představuje typický úkol státní správy v moderním decentralizovaném státě, v jehož rámci byla řada působností na základě subsidiarity delegována na obce a kraje - Viz. čl. 4 odst. odst. 3 sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy.

1.1 Správní dozor

„Správní dozor je obecnou formou činnosti, jíž se naplňuje jak informační, tak i ovlivňovací funkce kontroly²⁸.“ Dle R. Pomahače je správní dozor činností porovnávací a vyhodnocující, jež plynule přechází v ovlivňování adresátů veřejné správy tak, aby se chovali způsobem, který je žádoucí²⁹.

V některých publikacích bývá správní dozor též označován jako dozor administrativní. Je vykonáván prostřednictvím orgánů veřejné správy. „Předmětem dozoru jsou činnosti subjektů správněprávních vztahů, které nejsou hierarchicky podřízeny subjektům, správní dozor vykonávajícím“³⁰. Správní dozor se zejména vztahuje na dodržování zákonů a jiných právních předpisů. Také se zabývá dodržováním povinností, které zakládají individuální správní akty vydané na základě zákona³¹.

Správním dozorem je chápána **kontrolní činnost správy**, při níž dozorcí orgán (správní úřad) sleduje chování subjektů, které nejsou tomuto orgánu podřízeny. Je sledován soulad chování dozorovaného subjektu a právních předpisů, k mimoprávním kritériím dozorcí orgán nepřihlíží. Správní dozor je možné rozčlenit do dvou etap. První z nich je **etapa pozorovací**. V této fázi dozorcí orgán zjišťuje, zda je dozorovaný správní akt v souladu se zákony a jinými právními předpisy. Na pozorovací fázi navazuje další etapa, kdy dozorcí orgán požaduje po územním samosprávném celku **zjednáni nápravy** dozorovaného právního předpisu. Za právní následek správního dozoru se považuje zrušení vadného (nezákonného) právního předpisu³².

Jedná se o **následný dozor** (*ex post*). Právní předpis je dozorován až po jeho vydání. V určitých případech se může jednat i o správní dozor průběžný. Dále správní dozor dělíme na dozor soustavný či jednorázový³³.

Dozorcím orgánem je vykonavatel veřejné správy, kterému je zákonem svěřena dozorcí působnost³⁴. Ministerstvo vnitra provádí dozor a kontrolu v oblasti samostatné působnosti, krajský úřad provádí dozor a kontrolu v oblasti přenesené působnosti.³⁵ Dozor je zpravidla vykonáván prostřednictvím úředních osob dozorcího orgánu.

²⁸ KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. s.268.

²⁹ POMAHAČ, R. *Průvodce veřejnou správou*. ISV nakladatelství, Praha 1999.

³⁰ GADASOVÁ, D, POLIÁN, M. *Správní právo. Obecná část. Právní základ veřejné správy*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci, 2000. 9 s.

³¹ Tamtéž

³² KOČÍ, Roman. *Obecná samospráva v České republice*. Leges, 2012. Str. 136.

³³ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8.vydání. Praha: C.H.Beck, 2012.284s.

³⁴ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2012. 283 s.

³⁵ KOČÍ, R. *Obecná samospráva v České republice*. Leges, 2012. str. 136

Dozorčí orgán disponuje řadou dozorčích oprávnění, které tomuto orgánu plynou ze zákona. Dozorčí orgán má právo požadovat poskytnutí informací ze strany dozorovaného orgánu, právo zajistit důkazy a právo omezit či zakázat určitou činnost, jejímž následkem by došlo k porušení stavu, který by byl předmětem dalšího šetření³⁶. S těmito právy dozorčího orgánu jsou spjaty povinnosti dozorovaného orgánu. Dozorovaný orgán je povinen strpět úkony dozorčího orgánu, a poskytovat tomuto orgánu součinnost. Dozorovaný orgán je povinen poskytovat pravdivé informace.

---

³⁶ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2012. 291 s.

2 Dozor a obec

*„Dozor nad působností obce směřuje proti konkrétním právním aktům obce, u nichž je zjištěna nezákonnost (v oblasti samostatné působnosti) či u nichž je zjištěn rozpor s ostatními právními předpisy či jiný nedostatek (v oblasti přenesené působnosti), přičemž tyto právní akty obce nejsou vydávány v režimu podle správního řádu. Tedy dozor nad působností obce se nedotýká pouze její samostatné působnosti, ale i přenesené působnosti“.*³⁷

Pokud by došlo ke sporu ohledně možného neoprávněného zásahu státu do práva obce na samosprávu, pak klíčovou roli mají Ústavní soud a příslušný krajský úřad, které s konečnou platností rozhodnou, zda jsou právní akty obce v rámci samostatné působnosti v souladu nebo rozporu s právním řádem České republiky.

Dozor nad vydáváním obecně závazných vyhlášek obce je v kompetenci Ministerstva vnitra. Dozor nad vydáváním nařízení obce vykonává krajský úřad. Tyto orgány veřejné správy mohou v rámci výkonu dozoru nad vydáváním právních předpisů obcí požadovat po obci zjednání nápravy, pokud byl právní předpis obce vydán v rozporu se zákonem.

2.1 Dozor nad samostatnou působností obcí

Zákon o obcích svěřuje výkon dozoru nad samostatnou působností obce Ministerstvu vnitra. V rámci samostatné působnosti obce jsou přezkoumávány výstupy z realizace samostatné působnosti, tj. obecně závazné vyhlášky obcí a usnesení, rozhodnutí a jiné opatření orgánů obce.

Cílem dozoru je zjištění, zda tyto právní akty obce neodporují zákonu, nebo jinému právnímu předpisu. V případě, že by byl zjištěn rozpor mezi právním předpisem obce a zákonem, zákon o obcích stanovuje postup, jak nezákonnost těchto právních aktů obce zhojit³⁸. **Ministerstvo vnitra** vykonává dozor nad samostatnou působností svěřenou orgánům obcí, kdy má ministerstvo postavení správního orgánu ve smyslu § 1 správního řádu³⁹. Výkon dozoru omezuje zásada minimalizace zásahů do samosprávy, kdy státní orgány a orgány krajů smí do samostatné působnosti obcí zasahovat pouze tehdy, je-li to v zájmu ochrany zákona, a smí zasáhnout jen takovým způsobem, který je stanoven zákonem⁴⁰.

---

³⁷ KOČÍ, Roman. *Obecná samospráva v České Republice*. Leges, 2012. str. 136

³⁸ KOČÍ, Roman. *Obecná samospráva v České Republice*. Leges, 2012. str.137

³⁹ § 1 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁰ Čl.8 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Obec je oprávněna vydávat v samostatné působnosti obce obecně závazné vyhlášky. Obecně závazná vyhláška je právním předpisem, kterým může obec upravovat právní vztahy jen v mezích stanovené působnosti. **Zmocnění k vydání** obecně závazné vyhlášky plyne přímo z Ústavy⁴¹. Obecně závaznou vyhlášku vydává zastupitelstvo obce v rámci **samostatné působnosti**. Obec v rámci samostatné působnosti smí obecně závaznými vyhláškami **ukládat povinnosti**⁴² v oblastech, ve kterých to stanovuje zákon o obcích. Obec je povinna zaslat obecně závaznou vyhlášku Ministerstvu vnitra neprodleně poté, co byla vyhlášena⁴³. Ministerstvo není oprávněno rozhodovat o zrušení vadných právních předpisů, tato pravomoc je svěřena Ústavnímu soudu⁴⁴.

V průběhu vydání obecně závazné vyhlášky je obec povinna dodržet stanovené meze, v rámci nichž může obecně závaznou vyhlášku vydat. Obec nemůže v obecně závazné vyhlášce upravovat otázky, které jsou vyhrazeny pouze zákonné úpravě, a rovněž nemůže upravovat záležitosti, které jsou již upraveny právními předpisy práva veřejného nebo soukromého, pokud se jejich předmět a cíle neliší v důsledku zvláštností místních podmínek a potřeb obyvatel dané obce. Obec při vydání obecně závazné vyhlášky musí dodržet pravidlo, že vyhláška má obecně závazný charakter a nelze jí tedy zavazovat (povínavat) konkrétní subjekt a ukládat mu konkrétní povinnosti⁴⁵.

Při vydání obecně závazných vyhlášek musí být splněny podmínky⁴⁶, které jsou stanoveny zákonem. Za **podmínku platnosti právního předpisu** se považuje jeho vyhlášení. Právní předpisy obce jsou vyhlášeny jejich **vyvěšením** na úřední desce obecního úřadu⁴⁷, a to po dobu 15-ti dnů. Za den vyhlášení právního předpisu obce je považován první den jeho vyvěšení na úřední desce. Dále také obec může právní předpis uveřejnit způsobem v místě obvyklým, tj. i na jiných vývěškách⁴⁸. **Účinnost právního předpisu** obce je uvedena nakonec v právním předpise, pokud tomu tak není, právní předpis nabývá své účinnosti patnáctým dnem po dni vyhlášení. Ve výjimečných případech, vyžaduje-li to veřejný zájem, lze stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve

---

Čl. 101 odst. 4 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších
§ 7 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁴¹ Čl. 104 ods. 3 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších

⁴² § 10 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁴³ § 12 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁴⁴ Čl. 87 odst. 1 písm. b) zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁵ To by bylo v rozporu se samotným účelem obecně závazné vyhlášky, který spočívá v úpravě obecných záležitostí a dopadá tak na všechny případy stejného druhu.

⁴⁶ Jedná se jak o podmínky obsahové, tak o podmínky formální.

⁴⁷ § 12 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸ Tamtéž

však dnem vyhlášení právního předpisu⁴⁹. Obec je povinna vést **evidenci právních předpisů**, které vydala. Každý právní předpis má své číslo a název, je zde datum jeho schválení, datum jeho nabytí platnosti, účinnosti, popřípadě datum pozbytí platnosti⁵⁰. Právní předpisy a jejich evidence musí být přístupny u obecního úřadu v obci, která je vydala, každému, kdo bude chtít do nich nahlédnout⁵¹.

2.1.1 Dozor nad normotvorbou obce v samostatné působnosti

Výkon dozoru nad obecně závaznými vyhláškami obcí je zpravidla vykonáván z vlastního podnětu obce, a jedná se o povinnost obce zaslat vyhlášku obce Ministerstvu vnitra neprodleně po dni vyhlášení⁵². Pro účel dozoru postačuje zaslání obyčejné kopie ministerstvu, nemusí se jednat o originální vyhlášku obce nebo její ověřenou kopii⁵³.

Shledá-li Ministerstvo vnitra vyhlášku obce v **rozporu se zákonem**⁵⁴, je obec vyzvána ke zjednání nápravy. Ministerstvo vnitra při vydání výzvy postupuje dle části čtvrté, § 154 a násl. správního řádu, jelikož se jedná o tzv. jiný úkon správního orgánu⁵⁵. Výzva by měla být učiněna písemně v rámci právní jistoty správního orgánu i adresáta. Přestože zákon o obcích nevynechává podrobnosti o obsahu výzvy k nápravě, měla by obsahovat jisté náležitosti. Ve výzvě musí být označena vyhláška, která odporuje zákonu⁵⁶, dále musí být odůvodněno o jaký rozpor se zákonem se jedná. Výzva musí obsahovat informaci o **lhůtě ke zjednání nápravy**⁵⁷, poté by měl být stanoven doporučený způsob nápravy dozorované vyhlášky⁵⁸. Velmi důležitým údajem je poučení o právních následcích, které mohou nastat, nebude-li náprava obcí zjednána. K výzvě by měla být připojena žádost, aby obec projednala výzvu ke zjednání nápravy. Dále ministerstvo vyzývá obec, aby informovala ministerstvo o zjednané nápravě, popřípadě aby sdělila svá stanoviska k výzvě⁵⁹. Pokud obec ve lhůtě 60-ti dnů nápravu nezjedná, Ministerstvo vnitra **pozastaví účinnost dozorované vyhlášky**. Dnem doručení rozhodnutí ministerstva obci je pozastavena

⁴⁹ § 12 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁵⁰ § 12 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁵¹ § 12 odst. 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁵² § 12 odst. 6 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁵³ ŠEMORA, V. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Linde Praha, a.s., 2007. Str. 27

⁵⁴ V rozporu se zákonem může být jak celá vyhláška, tak jen některá její ustanovení.

⁵⁵ ŠEMORA, V. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Linde Praha, a.s., 2007. Str. 27

⁵⁶ Ať už v celém svém rozsahu, nebo jen některými ustanoveními.

⁵⁷ Zákonná lhůta ke zjednání nápravy je 60 dnů.

⁵⁸ Jedná se o zrušení nebo změnu obecně závazné vyhlášky, nebo některých ustanovení

⁵⁹ ŠEMORA, V. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Linde Praha, a.s., 2007. Str. 27

účinnost vyhlášky obce. Přestože je vyhláška obce nadále platná⁶⁰, není možné na jejím základě vymáhat práva či povinnosti, nebo ukládat sankce za jejich porušení⁶¹. V tomto rozhodnutí je stanovena lhůta k nápravě dozorovaného právního předpisu. V případě, že obec **přistoupí k nápravě** obecně závazné vyhlášky ve stanovené lhůtě, Ministerstvo vnitra **zruší své rozhodnutí o pozastavení účinnosti** poté, co od obce obdrží sdělení, že náprava byla zjednána⁶².

Obec má **právo podat opravný prostředek** proti rozhodnutí o pozastavení účinnosti vyhlášky v samostatné působnosti. Jedná se o tzv. **rozklad**⁶³, jde o zvláštní formu odvolání, kdy se subjekt domáhá přezkoumání rozhodnutí vydaného ústředním správním úřadem. Rozklad je podán v případech, kdy neexistuje nejbližší nadřízený správní orgán orgánu, který dané rozhodnutí vydal. O rozkladu rozhoduje ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu. Obec je oprávněna podat rozklad do 15-ti dnů ode dne doručení rozhodnutí o pozastavení účinnosti vyhlášky obci.

V situaci, kdy orgán obce nevykonal nápravu ve lhůtě ke zjednání nápravy, a zároveň zastupitelstvo obce nepodalo rozklad⁶⁴ proti rozhodnutí Ministerstva vnitra o pozastavení účinnosti vyhlášky obce, je Ministerstvo vnitra oprávněno podat **návrh na zrušení dozorovaného právního předpisu** Ústavnímu soudu⁶⁵. Ministerstvo může tento návrh

---

⁶⁰ Obecně závazná vyhláška obce je součástí právního řádu obce.

⁶¹ Nález Ústavního soudu ze 2. dubna 1996, sp. zn. Pl. ÚS 31/95: „Protože tento článek napadené vyhlášky, jak uvedeno výše, je v rozporu se zákonem, není možné za jeho porušení ukládat sankce. Sankce je možné ukládat toliko za porušení právních povinností. Povinnosti uložené ustanoveními vyhlášky, které jsou v rozporu se zákonem, nelze považovat za právní povinnosti a nelze je tedy ani v případě jejich nedodržení sankcionovat.“

Usnesení Ústavního soudu ze dne 11. září 1997, sp. zn. I. ÚS 304/97: „Ústavní soud shledal, že spornou otázkou je v souzené věci toliko výklad pojmu "pozastavení výkonu obecně závazné vyhlášky" ve vztahu k pojmu "platné obecně závazné právní předpisy". Je zřejmé, že pozastavení výkonu obecně závazné je nutno odlišovat od jejich zrušení a že toto rozhodnutí okresního úřadu neznamená, že by předmětná vyhláška přestala být součástí českého právního řádu. Smyslem rozhodnutí o pozastavení výkonu obecně závazné vyhlášky je zabránit tomu, aby aplikací protizákonné vyhlášky nebo jiného opatření obecního zastupitelstva v samostatné působnosti vznikaly nežádoucí důsledky, tedy v mezidobí do okamžiku, kdy zjedná nápravu orgán, který vyhlášku nebo jiné opatření vydal nebo kdy ve věci rozhodne Ústavní soud. I když rozhodnutí o pozastavení výkonu obecně závazné vyhlášky neznamená, že by daná vyhláška byla zrušena, není ji možné aplikovat.“

⁶² Součástí sdělení obce o zjednané nápravě je i obecně závazná vyhláška, kterou zastupitelstvo obce zjednálo nápravu.

⁶³ § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁴ Tamtéž

⁶⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 1. listopadu 2005, sp. zn. Pl. ÚS 27/04: „Ústavní soud je totiž dle čl. 83 Ústavy soudním orgánem ochrany ústavnosti. Má-li v případě podzákoných předpisů zkoumat jejich soulad se zákonem, jak Ústava a zákon o Ústavním soudu předvídají, musí být nesoulad s konkrétním zákonem navrhovatelem přesně vymezen, neboť není v silách orgánu povoláného k výkladu ústavního pořádku konfrontovat podzákoný předpis s prakticky celým právním řádem České republiky. Naopak předkladatel disponuje dostatečně vybaveným odborným aparátem a jako součást exekutivy má možnost spolupracovat s dalšími odborníky státní správy působícími u jiných organizačních složek státu specializujícími se na danou problematiku, a proto takový požadavek kladený na navrhovatele není nepřiměřený. Ústavní soud je pak

podat poté, co uplyne lhůta 30-ti dnů ode dne, kdy obec mohla podat rozklad proti rozhodnutí ministerstva. V případě, že obec podala rozklad, ministerstvo smí podat návrh k Ústavnímu soudu ve lhůtě 30-ti dnů poté, co rozhodnutí o rozkladu, kterým byl rozklad zamítnut, nabude právní moci⁶⁶. Shledá-li Ústavní soud **návrh** Ministerstva vnitra na zrušení obecně závazné vyhlášky **neopodstatněným**, pak Ústavní soud takovýto návrh **zamítne**. Vyhláška obce opět nabude své účinnosti dnem, kdy rozhodnutí Ústavního soudu nabude právní moci⁶⁷.

Nastane-li situace, kdy ministr vnitra podal návrh k Ústavnímu soudu⁶⁸ na zrušení vyhlášky obce, a zastupitelstvo obce již nápravu zjednálo, pak je obec povinna neprodleně o této skutečnosti informovat Ústavní soud i ministerstvo. Ministerstvo zruší své rozhodnutí o pozastavení účinnosti do 15-ti dnů poté, co od obce obdrží sdělení o zjednané nápravě. Přílohou takového sdělení je obecně závazná vyhláška, kterou došlo k nápravě.

Ministerstvo vnitra je též oprávněno pozastavit účinnost vyhlášky obce aniž by zaslalo obci výzvu ke zjednání nápravy v případě, že obecně závazná vyhláška obce bude ve **zřejmém rozporu s lidskými právy a základními svobodami**⁶⁹. V takovémto případě je účinnost vyhlášky pozastavena dnem doručení rozhodnutí ministerstva obci. V rozhodnutí je stanovena lhůta ke zjednání nápravy⁷⁰. Zjedná-li zastupitelstvo obce nápravu, ministerstvo zruší své rozhodnutí o pozastavení účinnosti poté, co od obce obdrží sdělení o zjednané nápravě. Pokud obec nápravu nezjedná, platí postup výše uvedený⁷¹.

2.1.2 Dozor nad jinými akty obce vydanými v samostatné působnosti obce

Dále je obec oprávněna vydávat **usnesení, rozhodnutí nebo jiná opatření orgánu obce v samostatné působnosti**. Cílem dozoru je opět zjištění, zda byly splněny zákonem stanovené podmínky pro přijetí těchto aktů. Jednou z nejvýznamějších podmínek je soulad opatření v samostatné působnosti se zákony a jinými právními předpisy. Výkon dozoru nad těmito akty obce vychází ze stejných principů jako dozor nad obecně závaznými vyhláškami obcí, ovšem s několika odlišnostmi.

Dojde-li Ministerstvo vnitra k závěru, že je usnesení, rozhodnutí, nebo jiné opatření orgánu obce v samostatné působnosti **v rozporu se zákonem** nebo **jinými právními**

---

povolán k tomu, aby posoudil, zda konkrétní výklad použitého zákona, s nímž má být podzákoný předpis v rozporu, je ústavně konformní.“

⁶⁶ § 123 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁶⁷ Tamtéž

⁶⁸ Ústavní soud ještě nevydal rozhodnutí o návrhu na zrušení vyhlášky obce

⁶⁹ § 123 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁷⁰ § 123 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁷¹ § 123 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

předpisy, vyzve ministerstvo obec **k nápravě**. Opět ministerstvo při zpracování výzvy postupuje dle části čtvrté správního řádu⁷² (obdobně jako u vyhlášek obce). Stejně jako u obecně závazných vyhlášek, i zde musí mít výzva ke zjednání nápravy určité náležitosti⁷³.

Pokud orgán obce **nezjedná nápravu** do 60-ti dnů, poté Ministerstvo vnitřně **pozastaví výkon** takového aktu obce. K pozastavení výkonu se přistupuje na základě provedení správního řízení ministerstvem, kdy se postupuje podle části druhé správního řádu⁷⁴. Ministerstvo vnitřně je povinno oznámit zahájení správního řízení obci. Obec, která vydala dané usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu obce, je jediným účastníkem tohoto řízení. Dále musí ministerstvo zjistit stav věci, o němž nelze pochybovat a poskytnout možnost, aby se obec mohla vyjádřit k podkladům pro rozhodnutí. Poté ministerstvo vydá **rozhodnutí o pozastavení výkonu** aktu obce, v němž stanoví přiměřenou lhůtu ke zjednání nápravy. Lhůta počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy rozhodnutí o pozastavení výkonu nabylo právní moci. Výkon takového usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření v samostatné působnosti je pozastaven ode dne, kdy bylo obci doručeno rozhodnutí ministerstva⁷⁵. Pozastavením výkonu rozumíme, že daný akt již nelze vykonat, tedy jej nelze realizovat či podle něj postupovat. Pokud dojde obcí ke **zjednání nápravy** ve lhůtě, která je stanovena v rozhodnutí o pozastavení výkonu usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu obce, Ministerstvo vnitřně neprodleně **zruší toto rozhodnutí** poté, co obdrželo sdělení obce o zjednání nápravy. Přílohou tohoto sdělení musí být i usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu obce v samostatné působnosti, kterým došlo k nápravě⁷⁶. Obec má **právo podat opravný prostředek** proti rozhodnutí o pozastavení výkonu opatření v samostatné působnosti. Jedná se o tzv. **rozklad**⁷⁷.

Za zákonem stanovených podmínek je Ministerstvo vnitřně oprávněno přeskočit výzvu ke zjednání nápravy usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu obce, a rovnou přistoupit k rozhodnutí o pozastavení výkonu⁷⁸. Touto podmínkou je **zřejmý a závažný rozpor** těchto aktů **se zákonem**⁷⁹. Výkon usnesení, rozhodnutí, nebo jiného opatření orgánu obce je pozastaven dnem doručení rozhodnutí ministerstva obci. V rozhodnutí je stanovena přiměřená lhůta k nápravě. V případě, že orgán obce **zjedná nápravu** ve

---

⁷² Výzva ke zjednání nápravy je tzv. jiným úkonem správního orgánu.

⁷³ Viz výše

⁷⁴ Jedná se o § 9 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁵ § 124 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁷⁶ Tamtéž

⁷⁷ § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁸ § 124 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁷⁹ SEMORA, Vítězslav. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Linde Praha, a.s., 2007. Str. 35

stanovené lhůtě, postupuje se jakoby se jednalo o rozpor se zákonem, nebo jiným právním předpisem. Jedná se o rozpor zásadního charakteru, který vyžaduje okamžitý zásah ministerstva, tedy pozastavení výkonu opatření v samostatné působnosti. *Pojem zřejmý a závažný rozpor opatření se zákonem* je velmi těžce interpretovatelný. Lze pod něj přiřadit např. dopad opatření na rozsáhlý okruh adresátů. Přesněji pojem vymezí až rozhodovací praxe ministerstva⁸⁰.

Pokud příslušný orgán obce **nepřistoupí ke zjednání nápravy** a souběžně pokud není proti tomuto rozhodnutí podán rozklad, pak Ministerstvo vnitra podá **návrh na zrušení** tohoto usnesení, rozhodnutí, nebo jiného opatření orgánu obce, a to ve lhůtě 30-ti dnů od uplynutí lhůty pro podání rozkladu. Návrh je podán k místně **příslušnému správnímu soudu**. Na druhou stranu, uplatní-li obec rozklad proti rozhodnutí o pozastavení výkonu opatření, Ministerstvo vnitra podá návrh na zrušení tohoto opatření ve lhůtě 30-ti dnů od právní moci rozhodnutí ministra vnitra o rozkladu, příslušnému správnímu soudu⁸¹. O návrhu na zrušení těchto aktů v samostatné působnosti rozhoduje místně příslušný krajský soud. Místní příslušnost je stanovena podle sídla (adresy) obce. Účastníky řízení jsou navrhovatel, tedy Ministerstvo vnitra, a obec, jejíž orgán vydal usnesení, rozhodnutí, nebo jiné opatření orgánu obce v samostatné působnosti. Bude-li se správní soud přiklánět k závěru, že **návrh** Ministerstva vnitra je **důvodný**, pak svým rozsudkem **zruší** toto usnesení, rozhodnutí, nebo jiné opatření obce v samostatné působnosti. Obec je povinna neprodleně **vyvěsit tento rozsudek na úřední desce obecního úřadu** alespoň po dobu 15-ti dní⁸². Nesplní-li obec tento požadavek, právní účinky rozsudku nejsou nijak dotčeny. Nastane-li druhá možnost, kdy správní soud **neshledá návrh** Ministerstva vnitra **důvodným**, pak jej usnesením **zamítne**. Pokud byl návrh ministerstva zamítnut, pak pozbyde rozhodnutí ministerstva o pozastavení výkonu takového aktu své platnosti dnem, kdy rozhodnutí správního soudu nabude právní moci⁸³. Ministerstvo vnitra tedy nemusí vydávat samostatné rozhodnutí o zrušení rozhodnutí o pozastavení výkonu opatření, nebo aby zrušilo již dříve vydané rozhodnutí.

Může nastat situace, kdy **orgán obce zareaguje na podání návrhu Ministerstva vnitra** ke správnímu soudu na zrušení usnesení, rozhodnutí, nebo jiného opatření orgánu obce v samostatné působnosti, a **soud doposud nevydal rozhodnutí**. Poté, co orgán obce zjedná nápravu, je obec povinna neprodleně informovat správní soud i ministerstvo o

---

⁸⁰ Tamtéž

⁸¹ § 124 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁸² § 128 odst. 1 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁸³ § 124 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

nápravě. Poté, Ministerstvo vnitra zruší své rozhodnutí o pozastavení výkonu usnesení, rozhodnutí, nebo jiného opatření orgánu obce, a to do 15-ti dnů od dne, kdy ministerstvo obdrželo sdělení obce o zjednané nápravě. Přílohou tohoto sdělení musí být též i akt obce, kterým byla zjednána náprava⁸⁴.

Pokud již bylo **usnesení, rozhodnutí, nebo jiné opatření orgánu obce** v samostatné působnosti **vykonáno**, Ministerstvo vnitra nezašle výzvu ke zjednaní nápravy, ani nevydá rozhodnutí o pozastavení výkonu opatření, ale ihned **podá návrh na zrušení** takového aktu příslušnému soudu⁸⁵.

Zákon o obcích stanovuje i tzv. kompetenční vyluku z výkonu dozoru. U usnesení, rozhodnutí, nebo jiného opatření orgánu obce v samostatné působnosti, kde dochází k **porušení občanského, obchodního nebo pracovního práva**, je **vyloučena aplikace § 124 zákona o obcích**⁸⁶. Dále zákonodárce vyloučil aplikaci § 124 v situacích, kde je dozor obce v samostatné působnosti upraven jiným zvláštním předpisem, např. zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě.

2.2 Dozor nad přenesenou působností obcí

Obec je oprávněna vykonávat státní správu jen tehdy, stanoví-li to zákon⁸⁷. Zákon o obcích říká, že „*obec může v přenesené působnosti vydávat na základě zákona a v jeho mezích **nařízení obce**, je-li k tomu zákonem zmocněna*⁸⁸“. Dozor nad nařízeními obce a usneseními, rozhodnutími, a jinými opatřeními orgánů obce v přenesené působnosti je vykonáván krajskými úřady, které výkon dozoru **provádějí v přenesené působnosti**⁸⁹. Krajské úřady v rámci dozoru nad přenesenou působností obcí mají postavení správního úřadu podle §1 správního řádu⁹⁰. Při rozhodování o pozastavení účinnosti nařízení obce krajský úřad nepostupuje dle správního řádu, s výjimkou základních zásad činnosti správních orgánů, jedná se o § 2 až 8⁹¹.

Nařízení obce je právní předpis, který v přenesené působnosti vydává **rada obce**⁹². Rada může nařízení vydat pouze na základě zákona nebo v jeho mezích⁹³, je-li k tomu

⁸⁴ § 124 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁸⁵ § 124 odst. 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁸⁶ § 124 odst. 6 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁸⁷ Čl.105 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁸ § 11 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁸⁹ § 128 odst. 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁹⁰ § 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

⁹¹ § 128 odst. 6 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁹² § 102 odst. 2 písm. d) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁹³ KOČÍ, Roman. *Obecná samospráva v České Republice*. Leges, 2012, str. 42

zákonem zmocněna⁹⁴. Nestačí tedy pouhé oprávnění k vydání nařízení stanovené v zákoně o obcích, ale speciální zákon musí výslovně zmocňovat radu obce k vydání nařízení. Rada obce se nesmí od zákonných pravidel odchýlit, jinak by takové nařízení bylo vydáno v rozporu se zákonem a Ústavní soud by jej mohl zrušit na základě návrhu podaného krajským úřadem. K postupu, který musí rada obce zvolit při vydání nařízení obce, se opakovaně vyjádřil Ústavní soud ve svých nálezech⁹⁵. Každá obec je povinna zasílat přijaté nařízení obce krajskému úřadu, a to neprodleně po dni jeho vyhlášení⁹⁶.

2.2.1 Dozor nad normotvorbou obce v přenesené působnosti obce

Pokud na základě přezkoumání **nařízení obce**, dospěje krajský úřad k závěru, že nařízení obce je **v rozporu se zákonem** nebo **jiným právním předpisem**, pak vyzve obec ke zjednání nápravy. Obsah této výzvy není v zákoně o obcích nijak specifikován⁹⁷. Výzva by měla být doručena způsobem, který dokládá toto doručení. Doručení výzvy je rozhodné pro počítání lhůty ke zjednání nápravy, respektive pro počátek této lhůty. Lhůta počíná běžet dnem, který následuje po dni doručení výzvy.

Pokud v 60-ti denní lhůtě **není obcí zjednána náprava**, krajský úřad rozhodne o **pozastavení účinnosti** nařízení obce. V rámci zásady proporcionality, lze pozastavit účinnost jen některé části nařízení, je-li zbytek nařízení způsobilý k samostatné aplikaci⁹⁸. Účinnost nařízení obce bude pozastavena dnem, kdy bude obci doručeno rozhodnutí krajského úřadu o pozastavení účinnosti. V rozhodnutí kraje bude stanovena lhůta ke zjednání nápravy⁹⁹. Lhůta počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy rozhodnutí krajského úřadu o pozastavení účinnosti nabylo právní moci. Přestože je nařízení obce pozastaveno, stále je platné, je součástí právního řádu obce, ale nelze podle něj postupovat, tedy vymáhat práva a povinnosti, nebo ukládat sankce za porušení takového nařízení. Obec je povinna neprodleně vyvěsit rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení na své

---

⁹⁴ § 11 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁹⁵ Např. v Nálezu Ústavního soudu ze dne 24.3.2009, sp. zn. Pl. ÚS 27/06, je uvedeno: „*Obec při vydání nařízení musí postupovat ‚secundum et intra legem‘, nikoliv ‚praeter legem‘, jí vydaný předpis musí být obecný a upravovat právní poměry neurčité množiny adresátů, nemůže zasahovat do věcí vyhrazených zákonu a jiným právním předpisům (nesmí být s nimi v rozporu) a musí obsahově vystihnout pro další právní úpravu otevřený prostor, jenž odpovídá rámci vymezenému zmocňujícím zákonem a jeho intencí.*“

⁹⁶ Plyne z § 12 odst. 6 zákona o obcích (obecním zřízení)

⁹⁷ Stejně jako u obecně závazných vyhlášek, i výzva ke zjednání nápravy u nařízení obce by měla být kvůli právní jistotě v písemné formě. Náležitosti výzvy jsou obdobné jako tomu bylo u výzvy u vyhlášek obcí (viz výše).

⁹⁸ ŠEMORA, Vítězslav. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Linde Praha, a.s., 2007. Str. 41

⁹⁹ Viz výše

úřední desce, nejméně po dobu 15-ti dnů¹⁰⁰. Nesplněním této povinnosti se pozastavení účinnosti dozorovaného nařízení nemění.

Pokud **orgán obce** ve stanovené lhůtě **zjednal nápravu**, rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení bude zrušeno krajským úřadem poté, co obdrží sdělení obce o zjednání nápravy¹⁰¹. V tomto sdělení musí být v příloze nařízení obce, kterým se náprava zjednála.

Krajský úřad je též oprávněn přeskočit první fázi výkonu dozoru a rovnou může pozastavit účinnost nařízení obce. Tato výjimka je uplatněna v případě, že se jedná o **zřejmý rozpor nařízení obce s lidskými právy a svobodami**¹⁰². Účinnost takového nařízení bude pozastavena dnem doručení rozhodnutí krajského úřadu obci. Krajský úřad ve svém rozhodnutí stanoví přiměřenou lhůtu ke zjednání nápravy. Bude-li náprava zjednána ve stanovené lhůtě, krajský úřad neprodleně zruší své rozhodnutí o pozastavení účinnosti poté, co od obce obdrží sdělení o zjednané nápravě. Přílohou tohoto sdělení musí být nařízení, kterým došlo k nápravě.

Může nastat situace, kdy **rada obce nepřistoupí ke zjednání nápravy** ve lhůtě, která je stanovena v rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení. V takovém případě je ředitel krajského úřadu¹⁰³ oprávněn podat **návrh na zrušení nařízení obce**. Návrh se podává k Ústavnímu soudu ve 30-ti denní lhůtě. Lhůta se počítá od uplynutí lhůty, která byla stanovena v rozhodnutí krajského úřadu o pozastavení účinnosti. Není-li návrh k Ústavnímu soudu podán ve lhůtě 30-ti dnů, poté je obnovena účinnost nařízení obce¹⁰⁴. O návrhu na zrušení nařízení obce rozhoduje Ústavní soud v plénu, rozhoduje všech 15 ústavních soudců. Ústavní soud postupuje v řízení o zrušení nařízení obce podle § 64 a násl. zákona o Ústavním soudu. Ředitel krajského úřadu nemůže podat návrh na zrušení nařízení k Ústavnímu soudu, pokud nařízení obce pozbylo platnosti ještě předtím, než byl

---

¹⁰⁰ § 128 odst. 1 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁰¹ § 125 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁰² § 125 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁰³ § 64 odst. 2 písm. i) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁴ Vyplyvá z nálezu Ústavního soudu ze dne 25. září 2005 sp. zn. Pl. ÚS 9/04: „*Ministr vnitra disponuje zcela výjimečnou pravomocí pozastavit účinnost právního předpisu obce předtím, než se obrátí na Ústavní soud s návrhem na jeho zrušení. Ve sféře tzv. samostatné působnosti obce jde bezpochyby o zásadní zásah do ústavního práva na územní samosprávu. Pokud by ministr vnitra poté, co pozastaví účinnost právního předpisu obce, zůstal nečinný, vedlo by to k faktickému zrušení právního předpisu, neboť jeho účinnost by byla trvale pozastavena. Účelem ustanovení první věty § 124 odst. 3 je zamezit neústavní situaci, kdy exekutivní orgán zásadním způsobem zasáhne do ústavního práva územního samosprávného celku, aniž by byl tento zásah podroben soudní kontrole z hlediska ústavnosti. Protože územní samosprávný celek nemá možnost pořadem práva donutit ministra vnitra, aby ve stanovené lhůtě své návrhové oprávnění realizoval, a zákon o obcích přitom důsledky nečinnosti ministra vnitra neřeší, nabízí se ústavně konformní interpretace vzniklé situace tak, že se účinnost právního předpisu obce marným uplynutím lhůty podle § 124 odst. 3 zákona o obcích obnovuje“*

návrh doručen Ústavnímu soudu. Takový návrh je nepřijatelný¹⁰⁵. Účastníky řízení jsou navrhovatel a ten, kdo vydal nařízení, jež má být zrušeno, tedy obec. Obci je neprodleně zaslán návrh na zahájení řízení, ke kterému je povinna se vyjádřit do 30-ti dnů od doručení návrhu¹⁰⁶.

Ústavní soud posoudí návrh ředitele krajského úřadu, a dojde-li k závěru, že nařízení obce je **v rozporu** s ústavním zákonem nebo zákonem, **rozhodne nálezem**, že se dané nařízení ruší. Dané **nařízení je zrušeno** ke dni, které je stanoveno v nálezu Ústavního soudu. Obec je povinna nález vyvést na své úřední desce¹⁰⁷, to to po dobu nejméně 15-ti dnů. Pokud obec nález Ústavního soudu na úřední desce obecního úřadu nevyvěsí, toto nevyvěšení nemá vliv na právní účinky nález¹⁰⁸. Právomocná rozhodnutí, která byla vydána na základě již zrušeného nařízení zůstávají nedotčena¹⁰⁹.

Na druhou stranu, dojde-li Ústavní soud k závěru, že **nejsou důvody pro zrušení** nařízení, pak Ústavní soud návrh **zamítne**. Dojde-li k zamítnutí návrhu ředitele krajského úřadu, pak rozhodnutí krajského úřadu o pozastavení účinnosti nařízení obce pozbude své platnosti dnem nabytí právní moci rozhodnutí Ústavního soudu¹¹⁰.

V případě, že rada obce **zjedná nápravu** nařízení poté, co byl **podán návrh na zrušení** daného nařízení obce k Ústavnímu soudu, který ještě ve věci nerozhodnul, obec je povinna neprodleně o této skutečnosti informovat Ústavní soud i krajský úřad¹¹¹. Následný postup je shodný jako by obec zjednala nápravu hned po pozastavení účinnosti nařízení.

2.2.2 Dozor nad jinými akty obce vydanými v přenesené působnosti obce

V rámci výkonu státní správy je obec oprávněna vydávat **usnesení, rozhodnutí a jiná opatření orgánů obce v přenesené působnosti**. Cílem dozoru je zjištění, zda byly splněny zákonem dané podmínky pro přijetí těchto aktů. Mezi tyto podmínky patří zejména **soulad usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů obce v přenesené působnosti se zákony a jinými právními předpisy, a v jejich mezích též s usneseními vlády,**

¹⁰⁵ § 66 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁶ § 69 odst.1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁷ § 128 odst. 1 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁸ ŠEMORA, Vítězslav. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Linde Praha, a.s., 2007. Str. 43

¹⁰⁹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30.října 2003, 5 A 75/2002 – 53. Toto rozhodnutí vyplývá z nálezů Ústavního soudu ze dne 21.června 2000, sp. zn. Pl. ÚS 3/00: „Vypuštěním zmocňujícího zákonného ustanovení nemůže dojít k automatickému zrušení vyhlášky vydané na základě tohoto zmocnění, není-li tak v zákoně výslovně uvedeno, takže napadená vyhláška zůstává platnou součástí českého právního řádu.“

¹¹⁰ § 125 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹¹¹ § 125 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

směrnicemi ústředních správních úřadů nebo opatřením krajského úřadu přijatým při kontrole výkonu přenesené působnosti¹¹².

Má-li krajský úřad za to, že tyto akty obce v přenesené působnosti jsou v **rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem**, v jejich mezích též usneseními vlády, atd.¹¹³, vyzve danou obec k nápravě.

V případě, že obec **nezjedná nápravu** ve lhůtě 60-ti dnů, ode dne doručení výzvy, krajský úřad **rozhodne o zrušení** takového aktu obce v přenesené působnosti¹¹⁴. Krajský úřad zašle toto rozhodnutí, jež plní informační roli, obecnímu úřadu. Ke zrušení takového aktu obce dochází neprodleně poté, co marně uplyne lhůta 60-ti dnů, ode dne doručení výzvy, ke zjednání nápravy. V důsledku vyloučení aplikace správního řádu, s výjimkou ustanovení o základních zásadách činnosti správních orgánů, **nelze podat opravný prostředek** proti rozhodnutí krajského úřadu o zrušení těchto aktů obce.

V zákoně o obcích je upravena výjimka, kdy krajský úřad není povinnen vyzvat obec ke zjednání nápravy. Jde o případ **zřejmého a závažného rozporu** usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu obce v přenesené působnosti **se zákonem¹¹⁵**. Krajský úřad může takovýto akt orgánu obce v přenesené působnosti **zrušit bez předchozího vyrozumění obce**.

---

¹¹² § 61 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹¹³ Tamtéž

¹¹⁴ § 126 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁵ § 126 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů

3 Dozor a kraj

Kraj, stejně tak jako obec, spravuje své záležitosti samostatně¹¹⁶. *Stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem*¹¹⁷. Výkon dozoru je omezen zásadou minimalizace zásahů do samosprávy. Územní samosprávě je tedy poskytována ochrana před zásahy státu.

Cílem dozoru nad samostatnou i přenesenou působností kraje je zjištění skutečného stavu, a jeho porovnání se stavem, který je žádoucí. Dozorčím orgánem nad výkonem samostatné působnosti kraje je Ministerstvo vnitra. V přenesené působnosti je dozor vykonáván věcně příslušným ministerstvem a nebo jiným ústředním správním úřadem. Tyto orgány jsou oprávněny po orgánu kraje požadovat zjednání nápravy, není-li právní předpis v souladu se zákony.

3.1 Samostatná působnost kraje

Cílem dozoru je zjištění, zda tyto právní akty kraje neodporují zákonu. V případě, že by byl zjištěn rozpor mezi právním předpisem kraje a zákonem nebo jiným právním předpisem, zákon o krajích stanovuje postup, kterým bude zjednána náprava¹¹⁸. **Ministerstvo vnitra** vykonává dozor nad samostatnou působností svěřenou orgánům obcí, kdy má ministerstvo postavení správního orgánu ve smyslu § 1 správního řádu¹¹⁹.

Zastupitelstvo kraje může, v mezích své působnosti, obecně závaznou vyhláškou ukládat fyzickým a právnickým osobám povinnosti, pokud tak stanoví zákon¹²⁰. Vyhlášky kraje musí být v souladu se zákony, a nabývají platnosti dnem vyhlášení ve **Věstníku právních předpisů kraje**¹²¹. Orgány provádějící dozor mají povinnost zjistit, zda při vydávání vyhlášek krajů byly splněny zákonem stanovené podmínky pro jejich vydání¹²².

3.1.1 Dozor nad normotvorbou kraje v samostatné působnosti kraje

Shledá-li Ministerstvo vnitra **rozpor** obecně závazné vyhlášky kraje **se zákonem**, vyzve kraj, aby **zjednal nápravu**¹²³. Jde o tzv. jiný správní úkon Ministerstva vnitra, kdy ministerstvo postupuje dle části čtvrté správního řádu, § 154 a násl. Zákon o krajích

¹¹⁶ § 2 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdních předpisů

¹¹⁷ Čl. 101 odst. 4 ústavního zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁸ KOČÍ, Roman. *Obecná samospráva v České Republice*. Leges, 2012. str.137

¹¹⁹ § 1 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

¹²⁰ § 6 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹²¹ § 8 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹²² Viz. § 6, § 8, § 16 a § 35 zákona o krajích (krajském zřízení)

¹²³ § 81 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

neuvádí náležitosti této výzvy¹²⁴. Z hlediska právní jistoty by měla být v písemné formě. Pokud kraj ve lhůtě 60-ti dnů ode dne doručení výzvy ke zjednání nápravy, **nezjedná nápravu**, Ministerstvo vnitra **rozhodne o pozastavení účinnosti** vyhlášky kraje¹²⁵. Ministerstvo pozastaví účinnost vyhlášky kraje na základě provedeného správního řízení, ve kterém postupuje podle druhé části správního řádu¹²⁶. Ministerstvo tedy musí kraji, jako účastníkovi řízení, oznámit začátek správního řízení. Dále ministerstvo musí zjistit stav věci, o němž nejsou žádné pochybnosti, a poskytnout kraji možnost, aby se vyjádřil k podkladům pro rozhodnutí. Dnem doručení rozhodnutí ministerstva o pozastavení účinnosti vyhlášky kraje je účinnost vyhlášky pozastavena. V rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky kraje, Ministerstvo vnitra stanoví **lhůtu ke zjednání nápravy**. Délka lhůty by měla být přiměřená k okolnostem konkrétního případu, lhůtu stanoví Ministerstvo vnitra na základě správního uvážení¹²⁷. Lhůta počíná běžet dnem po dni, kdy rozhodnutí o pozastavení účinnosti vyhlášky nabylo právní moci. Je-li pozastavena účinnost vyhlášky, i přesto je nadále platná, ovšem nelze podle ní postupovat, není tedy možné na jejím základě vymáhat práva a povinnosti, nebo ukládat sankce. Kraj je povinen oznámit rozhodnutí o pozastavení účinnosti vyhlášky ve Věstníku právních předpisů kraje¹²⁸. Nesplnění této povinnosti nemá žádné právní následky. Kraj je oprávněn podat **opravný prostředek** proti rozhodnutí Ministerstva vnitra o pozastavení účinnosti vyhlášky kraje, jedná se o tzv. **rozklad**¹²⁹.

V situaci, kdy bude **zjednána náprava** zastupitelstvem kraje, ministerstvo neprodleně **zruší své rozhodnutí**, jakmile od kraje obdrží sdělení o zjednané nápravě¹³⁰. Přílohou tohoto sdělení musí být i nová vyhláška kraje, kterou došlo k nápravě. Rozhodnutí ministerstva o zrušení rozhodnutí o pozastavení účinnosti vyhlášky kraj neprodleně oznámí ve Věstníku právních předpisů kraje¹³¹.

V opačném případě, kdy zastupitelstvo kraje **nápravu nezjedná** a nebyl-li podán rozklad, pak podá Ministerstvo vnitra **návrh na zrušení** obecně závazné vyhlášky kraje k Ústavnímu soudu ve lhůtě 30-ti dnů. Aby ministerstvo bylo oprávněno podat návrh na zrušení k Ústavnímu soudu, musí být splněny dvě podmínky zároveň. Zaprvé, krajem

¹²⁴ Náležitosti, které by měla tato výzva obsahovat jsou již popsány v dřívější kapitole.

¹²⁵ Tamtéž

¹²⁶ ŠEMORA, Vítězslav. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Linde Praha, a.s., 2007. Str. 91

¹²⁷ Viz dřívější kapitoly

¹²⁸ § 85 odst. 2 písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹²⁹ § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

¹³⁰ § 81 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹³¹ § 85 odst. 2 písm. b) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

nebyla zjednána náprava ve stanovené lhůtě uvedené v rozhodnutí o pozastavení účinnosti. Zadruhé, ve lhůtě 15-ti dní, kraj nepodal opravný prostředek proti rozhodnutí ministerstva. Z toho vyplývá, že lhůta 30-ti dnů k podání návrhu na zrušení vyhlášky k Ústavnímu soudu začíná běžet dnem po dni, kdy uplynula delší lhůta z těch dvou lhůt. Zákodárce chtěl zabránit, aby byly k Ústavnímu soudu podávány návrhy na zrušení vyhlášek a to v případech, kdy kraje měly stále možnost zjednat nápravu. Pokud by se směly podávat k Ústavnímu soudu i návrhy, u kterých ještě neuplynula doba ke zjednání nápravy, Ústavní soud by byl velmi zatěžován záležitostmi, které by se daly zjednat jiným způsobem.

V případě, že kraj **uplatní rozklad** proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, pak ministerstvo podá návrh na zrušení vyhlášky ve lhůtě 30 dnů poté, co rozhodnutí ministra o zamítnutí rozkladu nabude právní moci. O návrhu ministerstva rozhoduje Ústavní soud. Ústavní soud postupuje podle § 64 a násl.¹³² zákona o Ústavním soudu. Účastníky řízení jsou navrhovatel, který požaduje zrušení vyhlášky, a kraj, jenž danou vyhlášku vydal.

Dospěje-li Ústavní soud k závěru, že **obecně závazná vyhláška kraje je v rozporu s ústavním zákonem** nebo **zákonem**, pak vydá nálezu, v němž stanoví, že vyhláška kraje se zrušuje dnem, který je stanoven v **nálezu**. Kraj má povinnost oznámit tento nálezu ve Věstníku právních předpisů kraje¹³³.

Na druhou stranu, dojde-li Ústavní soud k závěru, že vyhláška není v rozporu se zákonem, poté je **návrh** Ministerstva vnitra **zamítnut**. Pokud se stane, že návrh bude zamítnut, odmítnut nebo bude zastaveno řízení, pak rozhodnutí ministerstva o pozastavení účinnosti vyhlášky kraje pozbývá platnosti dnem, kdy rozhodnutí Ústavního soudu nabyde platnosti¹³⁴. Kraj vyvěsí toto rozhodnutí na úřední desce krajského úřadu po dobu nejméně 15-ti dnů¹³⁵.

V případě, že obecně závazná vyhláška kraje je **v rozporu s lidskými právy a základními svobodami**, je Ministerstvo vnitra oprávněno **pozastavit účinnost takovéto vyhlášky, aniž by předem vyrozumělo kraj**¹³⁶. Pokud kraj nepřistoupí ke zjednání nápravy ve stanovené lhůtě, a nebyl-li podán rozklad proti tomuto rozhodnutí, pak Ministerstvo vnitra, ve lhůtě 30-ti dnů od doby uplynutí lhůty pro podání rozkladu, podá

---

¹³² Např. § 66 odst. 1, § 68 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

¹³³ § 85 odst. 2 písm. c) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹³⁴ § 81 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹³⁵ § 85 odst. 1 písm. b) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹³⁶ § 81 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky kraje Ústavnímu soudu. V případě, že ministerstvo nepodá návrh do 30-ti dnů, poté je účinnost vyhlášky kraje obnovena¹³⁷.

V případě, kdy zastupitelstvo kraje **zjedná nápravu** vyhlášky poté, co byl **podán návrh** k Ústavnímu soudu **na její zrušení**, a soud ještě nevydal rozhodnutí, je kraj povinen neprodleně informovat Ústavní soud i ministerstvo o zjednané nápravě. Poté, co Ministerstvo vnitra obdrží sdělení kraje o zjednání nápravy, **zruší své rozhodnutí o pozastavení účinnosti** vyhlášky kraje do 15-ti dnů ode dne doručení sdělení kraje o zjednání nápravy. Přílohou tohoto sdělení je i vyhláška kraje, kterou byla zjednána náprava¹³⁸.

3.1.2 Dozor nad jinými akty kraje vydanými v samostatné působnosti kraje

Dále je kraj oprávněn vydávat **usnesení, rozhodnutí a jiná opatření orgánů kraje v samostatné působnosti**. Cílem tohoto dozoru je zjištění, zda byly dodrženy zákonem stanovené podmínky, pro přijetí těchto opatření. Nejvýznamější podmínkou je soulad opatření v samostatné působnosti se zákony a jinými právními předpisy¹³⁹.

Je-li opatření kraje v samostatné působnosti **v rozporu se zákonem** nebo **jiným právním předpisem**, vyzve Ministerstvo vnitra kraj ke zjednání nápravy. Kraj má na nápravu lhůtu 60-ti dnů od doručení výzvy k nápravě¹⁴⁰. **Nezjedná-li** v této lhůtě **nápravu**, Ministerstvo vnitra rozhodne o **pozastavení výkonu** tohoto usnesení, rozhodnutí, nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti. Ministerstvo postupuje ve správním řízení podle části druhé správního řádu. Je tedy nezbytné, aby kraj oznámilo zahájení správního řízení, ve kterém je kraj jediným účastníkem¹⁴¹. Dále musí ministerstvo zjistit stav věci, o němž není důvod pochybovat, a také poskytnout účastníku řízení vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí. Ministerstvo pozastaví výkon opatření kraje svým rozhodnutím, v němž stanoví přiměřenou lhůtu ke zjednání nápravy¹⁴². Tato lhůta počíná běžet dnem po dni, kdy nabylo rozhodnutí ministerstva o pozastavení výkonu opatření právní moci. Je-li pozastaven výkon takového aktu kraje, pak nejde podle takového opatření postupovat, tzn. nelze jej realizovat.

¹³⁷ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 9/04 ze dne 25. září 2005

¹³⁸ § 81 odst. 4 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹³⁹ § 16 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁰ § 82 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁴¹ ŠEMORA, Vítězslav. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Linde Praha, a.s., 2007. Str. 97

¹⁴² Lhůta je ponechána správnímu uvážení ministerstva. Měla by reflektovat závažnost případu, a neměla by přesáhnout dobu dvou až tří měsíců

V případě, že kraj **zjedná nápravu** ve lhůtě, která byla stanovena v rozhodnutí o pozastavení výkonu, Ministerstvo vnitra **zruší rozhodnutí o pozastavení výkonu** usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu obce v samostatné působnosti. neprodleně poté, co od kraje obdrží sdělení o zjednání nápravy. Přílohou tohoto sdělení je i nové opatření kraje, kterým došlo k nápravě.

Shledá-li ministerstvo usnesení, rozhodnutí, nebo jiné opatření orgánu kraje v samostatné působnosti v **zřejmém a závažném rozporu se zákonem**, ministerstvo může **bez předchozí výzvy pozastavit výkon** takového usnesení, rozhodnutí, nebo jiného opatření orgánu kraje. Ministerstvo ve svém rozhodnutí o pozastavení výkonu opatření stanoví lhůtu ke zjednání nápravy. Opatření kraje je pozastaveno dnem doručení rozhodnutí ministerstva kraji. V případě, že kraj ve stanovené lhůtě **zjedná nápravu**, Ministerstvo vnitra své rozhodnutí zruší poté, co od kraje obdrží sdělení o zjednání nápravy. Přílohou k tomuto sdělení musí být opatření, kterým byla sjednána náprava¹⁴³.

Nezjedná-li kraj nápravu ve stanovené době, a není-li proti rozhodnutí Ministerstva vnitra o pozastavení výkonu opatření podán rozklad¹⁴⁴, pak ve lhůtě 30-ti dnů od uplynutí lhůty pro podání rozkladu ministerstvo podá **návrh na zrušení** dozorovaného usnesení, rozhodnutí, nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti. Návrh je podán k **příslušnému správnímu soudu**. Věcně příslušným správním soudem je krajský soud. Ten může rozhodovat o návrhu na zrušení usnesení, rozhodnutí, nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti. Místní příslušnost je řízena sídlem kraje, který vydal dozorované opatření. Účastníky řízení jsou v tomto řízení navrhovatel, tedy Ministerstvo vnitra, a dále kraj, který opatření v samostatné působnosti vydal.

Dojde-li krajský soud k závěru, že **návrh** Ministerstva vnitra **je opodstatněný**, pak svým rozhodnutím **zruší dané usnesení, rozhodnutí, nebo jiné opatření orgánu kraje v samostatné působnosti**. Kraj je povinen tento rozsudek vyvěsit na své úřední desce po dobu alespoň 15-ti dní¹⁴⁵. V opačném případě, pokud dojde krajský soud k závěru, že **návrh** ministerstva **není důvodný**, soud jej **usnesením zamítne**. Je-li návrh ministerstva zamítnut, odmítnut, nebo bylo-li zastaveno řízení, pak rozhodnutí ministerstva o pozastavení výkonu tohoto opatření pozbývá platnosti dne, kdy rozhodnutí krajského soudu nabude právní moci¹⁴⁶.

---

¹⁴³ § 82 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁴ § 82 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁵ § 85 odst. 1 písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁶ § 82 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Dále se zákonodárce zabývá situací, kdy je **zjednána náprava** krajem poté, co již byl **podán návrh** ministerstva **na zrušení** dozorovaného usnesení, rozhodnutí, nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti, a krajský soud **doposud o návrhu nerozhodnul**. V takovém případě kraj má povinnost neprodleně informovat ministerstvo a krajský soud o zjednání nápravy¹⁴⁷. Ministerstvo zruší své rozhodnutí do 15-ti dnů ode dne, kdy obdrží sdělení kraje o zjednání nápravy. Přílohou tohoto sdělení musí být nové usnesení, rozhodnutí, nebo jiné opatření orgánu kraje v samostatné působnosti, kterým byla náprava zjednána¹⁴⁸. Pokud bylo **dozorované usnesení, rozhodnutí, nebo jiné opatření orgánu kraje** v samostatné působnosti **již vykonáno**, Ministerstvo vnitra v tomhle případě není povinno zasílat výzvu ke zjednání nápravy, nebo pozastavovat výkon takového usnesení, rozhodnutí, nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti. Ministerstvo přímo **podá návrh na zrušení** usnesení, rozhodnutí, nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti k místně příslušnému správnímu soudu¹⁴⁹.

Je-li usnesení, rozhodnutí, nebo jiná opatření orgánu kraje v samostatné působnosti, která **porušují předpisy občanského, obchodního nebo pracovního práva**, pak je zde uplatněna tzv. **kompetenční výlučka** z výkonu dozoru. Zákonodárce zde vyloučil použití § 82 zákona o krajích¹⁵⁰. Dále se tato výlučka vztahuje na dozor nebo kontrolu samostatné působnosti kraje, kde je tato kontrola upravena zvláštními právními předpisy¹⁵¹.

3.2 Přenesená působnost kraje

Předmětem dozoru jsou správní akty orgánů kraje v přenesené působnosti, jedná se o **nařízení, usnesení, rozhodnutí a jiná opatření orgánu kraje v přenesené působnosti**. Dozor v přenesené působnosti je vykonáván **věcně příslušnými ministerstvy** nebo **jinými ústředními správními úřady**¹⁵². Tyto úřady vykonávají dozor nad správními akty kraje v přenesené působnosti. Postavení těchto orgánů je dáno § 1 správního řádu, mají postavení správního orgánu¹⁵³. Věcná příslušnost ministerstev se určí na základě kompetenčního zákona¹⁵⁴. Ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad při výkonu dozoru

¹⁴⁷ § 82 odst. 4 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁸ Tamtéž

¹⁴⁹ § 82 odst. 5 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁵⁰ § 82 odst. 6 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁵¹ Jedná se např. o zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávních celků a dobrovolných svazků krajů, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵² § 83 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵³ § 1 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵⁴ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústř. orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů (kompetenční zákon)

nepostupuje dle správního řádu, s výjimkou ustanovení o základních zásadách činnosti správních orgánů¹⁵⁵. Věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad má za cíl zjistit, zda se kraj řídil zákonem stanovenými podmínkami při výkonu přenesené působnosti.

Rada kraje je oprávněna vydávat nařízení kraje na základě Ústavy ČR a dále zákona o krajích¹⁵⁶. Dozor má za úkol zjistit, zda byly při vydání nařízení splněny zákonem stanovené podmínky. Kraj má povinnost zaslat nařízení kraje neprodleně po dni jeho vyhlášení věcně příslušnému ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu¹⁵⁷.

3.2.1 Dozor nad notmotvorbou kraje v přenesené působnosti kraje

Zjistí-li ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad, že dozorované nařízení kraje, nebo jen některá jeho ustanovení, je **v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem**, vyzve kraj, aby **zjednal nápravu**. V zákoně o krajích není stanoveno, jak má daná výzva vypadat, přesto by měla být v rámci právní jistoty v písemné formě¹⁵⁸. Lhůta 60-ti dnů ke zjednání nápravy počíná běžet dnem po dni doručení výzvy, proto je důležité, aby byla výzva doručena způsobem, který toto doručení může doložit.

Pokud do 60-ti dnů **nebude zjednána náprava**, věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad rozhodne o **pozastavení účinnosti** dozorovaného nařízení. Účinnost nařízení je pozastavena dnem doručení rozhodnutí kraji. V rozhodnutí je též stanovena lhůta ke zjednání nápravy¹⁵⁹. Délka lhůty je ponechána správnímu uvážení ministerstva nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu¹⁶⁰. Lhůta ke zjednání nápravy začíná běžet dnem po dni, kdy rozhodnutí o pozastavení účinnosti nabylo právní moci. Ikdyž je pozastavené nařízení stále platné, je součástí právního řádu kraje, nelze již podle takového nařízení postupovat. Nelze na jeho základě vymáhat práva a povinnosti, ani ukládat sankce za jeho porušení¹⁶¹. Rozhodnutí, které pozastavuje účinnost nařízení kraje je neprodleně oznámeno ve Věstníku právních předpisů kraje¹⁶². Proti rozhodnutí věcně

¹⁵⁵ ŠEMORA, Vítězslav. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Linde Praha, a.s., 2007. Str. 102

¹⁵⁶ čl. 79 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů § 7 a 59 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁵⁷ § 8 odst. 9 zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁵⁸ Náležitosti této výzvy jsou obdobné jako u obecně závazných vyhlášek obcí

¹⁵⁹ § 83 odst. 1 zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁰ Tato lhůta by neměla překročit dobu dvou až tří měsíců od doručení rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení. Tato doba je dostatečně přiměřená, aby orgán kraje stihl přichystat nové nařízení, přijal jej, a náležitě vyhlásil.

¹⁶¹ Nález Ústavního soudu ze dne 2. Dubna 1996, sp. zn. Pl. ÚS 31/95 – citováno již výše.

¹⁶² § 85 odst. 2 písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

příslušného ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu **není možné podat opravný prostředek**, tedy rozklad¹⁶³.

Je-li **náprava** orgánem kraje **zjednána** ve stanovené lhůtě, potom ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad **zruší své rozhodnutí o pozastavení účinnosti** nařízení. Toto rozhodnutí bude neprodleně¹⁶⁴ zrušeno poté, co dozorčí orgán od kraje obdrží sdělení o nápravě. Přílohou takového sdělení je i nařízení kraje, kterým došlo k nápravě¹⁶⁵. Kraj oznámí rozhodnutí dozorčího orgánu o zrušení rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení kraje ve Věstníku právních předpisů kraje¹⁶⁶.

Shledá-li dozorčí orgán nařízení kraje ve **zřejmém rozporu s lidskými právy a základními svobodami**, věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad nejsou povinni zasílat výzvu ke zjednání nápravy. Je vydáno **rozhodnutí o pozastavení účinnosti** nařízení kraje, které pozastavuje účinnost nařízení dnem doručení kraji. V rozhodnutí je stanovena lhůta na zjednání nápravy krajem. V případě, že orgán kraje **zjedná nápravu** ve stanovené lhůtě, dozorčí orgán **zruší své rozhodnutí o pozastavení účinnosti** neprodleně poté, co obdrží sdělení kraje o zjednané nápravě. Opět přílohou tohoto sdělení je i nařízení, kterým došlo ke zjednání nápravy¹⁶⁷.

Pokud orgán kraje **nezjedná nápravu** ve lhůtě stanovené v rozhodnutí o pozastavení účinnosti, podá ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad **návrh** Ústavnímu soudu **na zrušení** nařízení kraje ve lhůtě 30-ti dnů ode dne uplynutí lhůty ke zjednání nápravy¹⁶⁸. Lhůta k podání návrhu k Ústavnímu soudu počíná běžet dnem po dni, kdy uplynula lhůta k nápravě stanovená v rozhodnutí o pozastavení účinnosti. Lhůta k podání návrhu je pořádkového charakteru, nicméně pokud ji ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad nedodrží, následkem je obnovení účinnosti nařízení kraje¹⁶⁹. O návrhu věcně příslušného ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu rozhoduje všech 15 soudců, Ústavní soud rozhoduje v plénu. Návrh ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu se stane nepřipustným, pokud dozorované nařízení kraje ještě před doručením návrhu Ústavnímu soudu pozbyde své platnosti, nebo dosud nebylo vyhlášeno zákonem stanoveným způsobem¹⁷⁰. Účastníkem v řízení před Ústavním soudem je kraj,

¹⁶³ ŠEMORA, Vítězslav. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Linde Praha, a.s., 2007. Str. 104

¹⁶⁴ Pojem neprodleně chápeme jako „do 15 dnů“ – viz § 83 odst. 4 zákona o krajích

¹⁶⁵ § 83 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁶ § 85 odst. 2 písm. b) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁷ § 83 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁸ § 83 odst. 3 téhož zákona

¹⁶⁹ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 9/04 ze dne 25. září 2005 – citováno viz výše.

¹⁷⁰ § 66 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

který vydal dozorované nařízení, a navrhovatel, tedy věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad.

Zjistí-li Ústavní soud, že je nařízení kraje v **rozporu se zákonem**, nebo jen některá jeho ustanovení, rozhodne, že dozorované **nařízení** se **ruší** dnem, které stanoví ve svém **nálezu**. Kraj je povinen nález neprodleně oznámit ve Věstníku právních předpisů kraje¹⁷¹. V opačném případě, dojde-li Ústavní soud k závěru, že **návrh je neopodstatněný**, pak takovýto **návrh zamítne**. V případě, kdy je návrh ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu zamítnut, odmítnut, nebo bylo zastaveno řízení, rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení pozbývá své platnosti dnem, kdy rozhodnutí Ústavního soudu nabyde právní moci¹⁷².

V případě, že orgán kraje **zjednal nápravu**, a byl-li mezitím **podán návrh na zrušení** dozorovaného nařízení věcně příslušným ministerstvem nebo jiným ústředním správním úřadem k Ústavnímu soudu, ale soud ještě **nevydal své rozhodnutí**, pak je kraj povinen neprodleně sdělit jak navrhovateli návrhu na zrušení nařízení, tak i Ústavnímu soudu, že náprava byla zjednána¹⁷³. Navrhovatel své rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení zruší do 15-ti dnů poté, co od kraje obdrží sdělení o zjednané nápravě. Přílohou tohoto sdělení musí být nařízení, kterým došlo k nápravě.

3.2.2 Dozor nad jinými akty kraje vydanými v přenesené působnosti kraje

Bude-li **usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu kraje vydané v přenesené působnosti, v rozporu se zákonem nebo jiném právním předpisem, nebo v mezích též s usnesením vlády, směrnicí ústředního správního úřadu nebo opatřením věcně příslušného ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu**, kraj je vyzván věcně příslušným ministerstvem nebo jiným ústředním správním úřadem ke **zjednání nápravy**¹⁷⁴. Z hlediska právní jistoty by měla být výzva učiněna v písemné formě, dále by měla být doručena způsobem, který dokádá toto doručení. Lhůta počíná běžet dnem po dni, kdy byla výzva doručena kraji.

Nebude-li náprava zjednána ve lhůtě 60-ti dní, poté věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad takovéto usnesení, rozhodnutí, nebo jiné opatření orgánu kraje v přenesené působnosti **zruší**. O rozhodnutí o zrušení usnesení, rozhodnutí, nebo

¹⁷¹ § 85 odst. 2 písm. c) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁷² § 83 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁷³ § 83 odst. 4 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁷⁴ § 84 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

jiného opatření orgánu kraje v přenesené působnosti musí být kraj informován dozorčím orgánem¹⁷⁵.

Zjistí-li věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad, že je dozorované usnesení, rozhodnutí, nebo jiné opatření orgánu kraje v přenesené působnosti **ve zřejmém a závažném rozporu se zákonem**, ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad má **pravomoc zrušit** dozorované usnesení, rozhodnutí, nebo jiné opatření orgánu kraje v přenesené působnosti **bez předchozí výzvy**¹⁷⁶.

---

¹⁷⁵ § 84 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁷⁶ § 84 odst. 2 téhož zákona

Závěr

V rámci své bakalářské práce jsem se zabývala dozorem nad územní samosprávou. Nejdříve jsem vymezila pojem dozoru, snažila jsem se jej charakterizovat, následně jsem uvedla příklady autorů, kteří se tematikou dozoru zabývají ve svých publikacích, poté jsem uvedla zákonný rámec výkonu dozoru nad samosprávnými územními celky. Z právních předpisů jsem ve své práci nejčastěji pracovala s Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod, a dále se zákony o obcích a krajích, které ve svých ustanoveních obsahují procesněprávní ustanovení k dozoru. Též jsem pracovala s judikáty Ústavního soudu, které v práci zmiňuji.

V práci uvádím postup, podle kterého postupují dozorčí orgány při výkonu dozoru. Nejdříve probíhá tzv. zjišťovací fáze, kdy je dozorčí orgán povinen provést šetření, zda je správní akt v souladu se zákony a jinými právními předpisy. V případě, že bude právní předpis územního samosprávného celku v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem, nastoupí druhá fáze výkonu dozoru – fáze zjednání nápravy. Zde má dozorčí orgán několik pravomocí, které může vůči územnímu samosprávnému celku uplatnit. Nejdříve je dozorčí orgán povinen vyzvat obec či kraj ke zjednání nápravy. Pokud tak nebude ve lhůtě 60- ti dnů učiněno, pak nastupuje pozastavení účinnosti právního předpisu, podání návrhu na jeho zrušení, atd.

Jelikož výkon dozoru zasahuje i do samosprávy obcí a krajů, je nezbytné mít na paměti, za jakých podmínek je tento zásah do práva na samosprávu (zaručeným Ústavou ČR) povolen.

Jednotlivé kapitoly v mé práci jsem se pokusila jasně strukturovat. Téma rozdělují do 2 hlavních kapitol, a to na výkon dozoru u obcí a výkon dozoru u krajů. Tyto kapitoly dále dělím na podkapitoly z pohledu samostatné a přenesené působnosti obcí a krajů.

Za cíl práce jsem si stanovila popis postupu dozorčích orgánů při výkonu dozoru nad obsahem právních předpisů obcí a krajů.

Dle mého názoru by měly obce i kraje více spolupracovat a lépe komunikovat s Ministerstvem vnitra, respektive s dozorčím orgánem, který by jim měl poskytovat metodické pomůcky pro vydávání právních předpisů. Z mého pohledu je dnes Ústavní soud zaneprázdněn ústavními stížnostmi, a pokud k tomu připočteme fakt, že má i povinnost zabývat se návrhy ministra vnitra na zrušení obecně závazných vyhlášek obcí, atd. Ústavní soud by byl více méně přehlacen těmito návrhy.

Seznam použitých zdrojů

a) Monografie:

- HENDRYCH, Dušan. a kol. *Správní právo. Obecná část.* 8. Vydání. Praha: C.H.Beck, 2012. 826 s. ISBN 978-80-7179-254-3
- SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo.* 3., aktualizované a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 500 s. ISBN 978-80-7478-002-8
- GADASOVÁ, Dalimila, POLIÁN, Milan. *Správní právo. Obecná část. Právní základ veřejné správy.* Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci, 2000. 39 s. ISBN 80-244-0128-2
- KOČÍ, Roman. *Obecná samospráva v České republice.* Leges, 2012. 240s. ISBN 978-80-87576-28-1
- HORZINKOVÁ, Eva., FIALA, Zdeněk. *Správní právo hmotné. Obecná část.* Praha: Leges, 2010. 208s. ISBN 978-80-87212-55-4
- PRŮCHA, Petr. *Správní právo. Obecná část.* 8., doplněné a aktualizované vydání. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2012. 428s. ISBN 978-80-7239-281-0
- KINDL, Milan. a kol. *Základy správního práva.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. 327 s. ISBN 80-7380-011-X
- POMAHAČ, R. *Průvodce veřejnou správou.* ISV nakladatelství, Praha 1999

b) Komentáře

- ŠEMORA, Vítězslav. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy.* Linde Praha a.s., 2007, 253 s. ISBN 978-80-7201-640-2
- KOUDELKA, Zdeněk a kol. *Zákon o obcích (obecní zřízení). Komentář.* Linde Praha a.s., 2009. 486 s. ISBN 978-80-7201-760-7

c) Právní předpisy:

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy, ve znění sdělení č. 369/1999 Sb.
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obecním zřízení, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajském zřízení, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 182/1993 Sb., zákon o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 314/2002 Sb., o pověřených obecních úřadech a obecních úřadech obcí s rozšířenou působností
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností
- Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústř. orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů (kompetenční zákon)

d) Judikatura:

- Nález Ústavního soudu ze dne 24.března 2009, sp. zn. Pl. ÚS 27/06
- Nález Ústavního soudu ze dne 25. září 2005 sp. zn. Pl. ÚS 9/04
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30.října 2003, 5 A 75/2002 – 53
- Nález Ústavního soudu ze dne 21.června 2000 , sp. zn. Pl. ÚS 3/00
- Nález Ústavního soudu ze 2.dubna 1996, sp. zn. Pl. ÚS 31/95
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 11. září 1997, sp. zn. I. ÚS 304/97
- Nález Ústavního soudu ze dne 1. Listopadu 2005, sp. zn. Pl. ÚS 27/04

Abstrakt

Ve své práci se zabývám dozorem nad právními předpisy obcí a krajů, a též nad jinými akty, které tyto územně samosprávné celky vydávají ve své působnosti, ať už v samostatné nebo přenesené působnosti. Nejprve vymezuji pojem dozor, dále zakotvení územně samosprávných celků a samosprávy v právních předpisech. Převážnou většinu mé práce se věnuji procesněprávnímu postupu dozorčích orgánů při výkonu dozoru nad těmito samosprávnými územními celky z pohledu jejich normotvorby a jiných aktů.

Summary

In my thesis, I deal with supervision over legislation of regional administration, and other acts of these regional authorities, which are made in their activity. First of all, I defined term of supervision, than I describe the anchoring of regional authorities in laws. The most part of this thesis, I attend to describing procedure of authorities, who are able to supervise on legal acts and other acts of regional authorities, which are made in their activity.

Supervision over regional administration

Klíčová slova

Dozor	Supervision
Dozorčí orgán	Supervisor
Územní samosprávný celek	Self-governing territorial
Obec	Municipality
Kraj	Region
Samostatná působnost	Individual activity
Přenesená působnost	Delegated activity
Ústavní soud	The Constitutional Court
Ministerstvo vnitra	Ministry of the Interior
Obecně závazná vyhláška	Supersedeas
Nařízení	Regulation
Úřední deska	Official board
Věstník právních předpisů kraje	Bulletin of the Region
Zákon	Law